

Familierechtbank West-Vlaanderen (afd. Brugge), vonnis van 18 januari 2019

Erkenning – Toepasselijk recht – Buitenlandse huwelijksakte – Ethiopisch religieus huwelijk – Artikel 31 WIPR – Artikel 27 WIPR – Artikel 23 WIPR – Artikel 18 WIPR – Wetsontduiking – Artikel 21 WIPR – Openbare orde – Artikel 46 WIPR – Grondvoorwaarden – Artikel 47 WIPR – Vormvoorwaarden – Conflictenrechtelijke controle – Schijnhuwelijk – Artikel 147 BW – Bigamie – Ontbinding van huwelijk

Reconnaissance – Droit applicable – Acte étranger de mariage – Mariage religieux éthiopiens – Article 31 CODIP – Article 27 CODIP – Article 23 CODIP – Article 18 CODIP – Fraude à la loi – Article 21 CODIP – Ordre public – Article 46 CODIP – Conditions de fond du mariage – Article 47 CODIP – Conditions de forme du mariage – Contrôle conflictuel – Mariage simulé – Article 147 C. civ. – Bigamie – Dissolution du mariage

In de zaak

Gelet op het dossier van de rechtspleging, inzonderheid het eenzijdig verzoekschrift en de bijgevoegde stukken, neergelegd ter griffie op 12 juli 2018 door meester Van Walle Hanne advocaat te 1060 Sint-Gillis, Berckmansstraat 89, namens verzoekers:

Mevrouw [...], Belgische nationaliteit, geboren te [...] (Ethiopië) op [...], wonende te [...], met rijksregisternummer [...],

en

De heer [...], Ethiopische nationaliteit, geboren te [...] (Ethiopië) op [...], die woonstkeuze doet op het adres van zijn raadsman, (identiteit zoals weergegeven op het Ethiopisch paspoort met nummer [...], afgeleverd op 14 september 2012 en geldig tot 13 september 2017).

Gehoord in raadkamer ter zitting van 19 oktober 2018 en van 16 november 2018 verzoekers in hun middelen en uitleg bij monde van hun raadsman en verzoekster tevens in persoon.

Gezien de conclusie van verzoekers neergelegd ter griffie op 14 november 2018 en de neergelegde bundels van verzoekers en van het Openbaar Ministerie.

I. Relevante feiten en voorwerp van de vordering

Verzoekers zetten in het gedinginleidende verzoekschrift uiteen:

- dat verzoekster in 2008 is toegekomen in België en een asielaanvraag indiende op 28 juli 2008,
- dat zij bij beslissing van 21 oktober 2009 door het Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen werd erkend als vluchteling,
- dat zij in Ethiopië een relatie onderhield met de heer [...] met wie zij samen een dochter heeft, [...], geboren op [...] te [...] (Ethiopië),
- dat het een traditioneel huwelijk betrof en geen wettelijke of religieuze verbintenis,

- dat het traditionele huwelijk van verzoekster in Ethiopië niet werd geregistreerd en dus ook niet werd erkend of overgeschreven in de registers,
- dat verzoekster na haar vertrek uit Ethiopië alle contact verloor met de heer [...],
- dat zij tussen 29 juli 2015 en 15 september 2015 naar Ethiopië reisde met een Belgisch paspoort nadat zij op 2 februari 2015 de Belgische nationaliteit verkreeg,
- dat zij op 30 augustus 2015 huwde met verzoeker te Addis Abeba,
- dat zij zwanger was toen zij Ethiopië verliet en op 2 juni 2016 beviel van een zoon, [...]
- dat zij sinds het huwelijk tweemaal terugkeerde naar Ethiopië, éénmaal toen zij hoogzwanger was en een tweede maal na de geboorte van het gemeenschappelijk kind,
- dat het huwelijk op 9 maart 2017 werd geregistreerd door de Federal Democratie Republic of Ethiopia Vital Event Registration en dat de huwelijksakte op 9 mei 2017 werd gelegaliseerd door het consulaat-generaal van België,
- dat verzoeker op 4 augustus 2017 een visumaanvraag indiende om verzoekster te vervoegen in België,
- dat de visumaanvraag door de Dienst Vreemdelingenzaken werd geweigerd op 18 januari 2018.

Verzoekster is van Ethiopische afkomst en heeft sinds 2 februari 2015 de Belgische nationaliteit. Verzoeker heeft de Ethiopische nationaliteit. Hij verblijft nog steeds in Ethiopië.

Ten bewijze van hun huwelijk leggen verzoekers hun huwelijksakte neer die op 9 mei 2017 werd gelegaliseerd te Addis-Abeba. De huwelijksakte werd op 9 maart 2017 geregistreerd onder het nummer [...].

Uit de inlichtingen verstrekt door de Dienst Vreemdelingenzaken op 12 maart 2018 (stukken 9-11 administratief dossier van het Openbaar Ministerie) blijkt dat verzoekster bij haar interview naar aanleiding van haar asielaanvraag op 31 juli 2008 verklaarde:

- dat ze traditioneel gehuwd was met een zekere heer [...] (° [...] volgens de Ethiopische kalender te [...], Ethiopië),
- dat ze niet wist waar hij zich thans bevond,
- dat ze samen een dochter hebben, [...]
- dat [...] haar moeder vervoegde via de procedure gezinshereniging,
- dat in haar visumdossier volgende opmerking werd gemaakt door de ambassade:
“Geen ouderlijke toestemming vader. Maar volgens schrijven van het Rode Kruis zou de man in 2006 zijn opgesloten in de cel; verder geen nieuws. Service tracing kon de man tot op heden niet lokaliseren. Vrouw verklaart in asielaanvraag de man niet meer te hebben gezien sinds 1998. In belang van het kind: overeenkomst zonder ouderlijke toestemming.”

Verzoekers leggen onder hun stuk 7 de verklaring van verzoekster naar aanleiding van haar asielaanvraag van 31 juli 2008 voor.

Op 4 augustus 2017 heeft verzoeker bij de Belgische diplomatieke post te Addis-Abeba een visum gezinshereniging aangevraagd.

Bij beslissing van 16 januari 2018 weigerde de ambtenaar van de burgerlijke stand om het buitenlands huwelijk te erkennen omdat het een schijnhuwelijk om verblijfsrechtelijke motieven zou betreffen. De ambtenaar van de burgerlijke stand meent dat de inschrijving of overschrijving strijdig zou zijn met de openbare orde nu in hoofde van minstens één van de betrokkenen de wil tot het vestigen van een duurzame levensgemeenschap niet aanwezig blijkt te zijn.

Verzoekers streven de erkenning na van hun in Ethiopië gesloten huwelijk.

Verzoeker tekent overeenkomstig artikel 27 en 31 *juncto* artikel 23 WIPR verhaal aan tegen de beslissing van de Dienst Vreemdelingenzaken van 16 januari 2018 en vordert:

- de geldigheid te erkennen van het huwelijk gesloten tussen [...] en mijnheer [...] op 30 augustus 2015 te Addis Abeba,
- ondergeschikt, alle nodige bijkomende onderzoeksmaatregelen te bevelen en indien de rechtbank van oordeel zou zijn niet over voldoende objectieve elementen te beschikken om de intentie van partijen na te gaan met betrekking tot hun plan samen hun leven op te bouwen, de persoonlijke verschijning van verzoekers te bevelen in toepassing van artikel 92 e.v. Gerechtelijk Wetboek,
- het vonnis uitvoerbaar bij voorraad te horen verklaren, niettegenstaande alle verhaal en met uitsluiting van de mogelijkheid tot kantonnement,
- kosten naar recht.

II. In rechte

(1) **Het wettelijke kader**

Onderhavig verhaal betreft de erkenning van een buitenlandse authentieke huwelijksakte zodat toepassing dient te worden gemaakt van de artikelen 27 tot 31 Wetboek Internationaal Privaatrecht (hierna verkort WIPR).

Een buitenlandse authentieke akte van de burgerlijke stand wordt in België door alle overheden erkend zonder dat een beroep moet worden gedaan op enige procedure na onderzoek van de voorwaarden bedoeld in artikel 27, § 1 WIPR. Dit betekent dat haar rechtsgeldigheid moet zijn vastgesteld en dat:

- de akte moet voldoen aan de voorwaarden die nodig zijn voor haar echtheid in het land van herkomst; wanneer het om een huwelijksakte gaat betekent dit dat de echtgenoten dienen te voldoen aan de grondvoorwaarden voor de totstandkoming van het huwelijk voorgeschreven door het recht van de staat waarvan zij de nationaliteit hebben (artikel 46 WIPR), *in casu* het Ethiopische én het Belgische recht en moeten zij de vormvereisten van het recht van het land waar het huwelijk werd gesloten in acht genomen hebben (artikel 47 WIPR), *in casu* het Ethiopische recht; op deze manier wordt het conflictenrecht getoetst.
- moet worden nagegaan of de Belgische wetgeving niet wordt ontdoken (inachtneming van artikel 18),
- de akte niet in strijd mag zijn met de openbare orde (inachtneming van artikel 21).

Ingeval de overheid weigert de geldigheid van een buitenlandse akte te erkennen om reden zoals hierboven vermeld, kan [beroep] worden ingesteld bij de familierechtbank (indien de buitenlandse akte een bevoegdheid als bedoeld in artikel 572*bis* Gerechtelijk Wetboek betreft) overeenkomstig de procedure bedoeld in artikel 23.

De rechter bij wie een verhaal betreffende de erkenning overeenkomstig de artikelen 27 en 23 WIPR van een in het buitenland opgestelde huwelijksakte aanhangig is gemaakt, moet dan ook de geldigheid van deze akte controleren volgens de grondvoorwaarden die voor elke echtgenoot worden beheerst door het recht van de Staat waarvan hij de nationaliteit heeft op het ogenblik van het huwelijk (artikel 46 WIPR) en volgens de vormvoorwaarden van het recht van het land waar het huwelijk werd gesloten (artikel 47 WIPR), rekening houdende met genoemde Belgische bepalingen met betrekking tot wetsontduiking en met de openbare orde-exceptie.

(2) Toepassing op huidige zaak

De vordering van verzoekers komt ontvankelijk voor.

De bestreden weigeringsbeslissing weerhoudt volgend argument wat betreft de niet-naleving van de grondvoorwaarden voor het huwelijk waardoor het in het buitenland voltrokken huwelijk niet werd erkend in België:

“Overwegende dat volgens art. 46 van het wetboek van internationaal privaatrecht de voorwaarden voor de geldigheid van het huwelijk voor elke echtgenoot beheerst worden door het recht van de staat waarvan hij bij de voltrekking van het huwelijk de nationaliteit heeft.

Overwegende dat het burgerlijk wetboek polygamie verbiedt voor Belgische onderdanen (art. 147 Burgerlijk Wetboek: men mag geen tweede huwelijk aangaan vóór de ontbinding van het eerste).

Overwegende dat Mevrouw [...] op 29 juni 1996 te [...] (Ethiopië) in het huwelijk trad met Mijnheer [...] en er geen echtscheidingsakte of overlijdensakte van Mijnheer [...] werd voorgelegd.

Overwegende dat Mevrouw [...] naar Belgisch recht nog steeds gehuwd is met haar eerste echtgenoot, Mijnheer [...].

Overwegende dat de Belgische echtgenote echter op 30/08/2015 in Addis Abeba opnieuw in het huwelijk is getreden met de visumaanvrager, waardoor artikel 147 Burgerlijk Wetboek van toepassing is en er bijgevolg sprake is van bigamie.”

De rechtbank dient aldus vooreerst te oordelen of er wat betreft de grondvoorwaarden onregelmatigheden zijn.

De grondvoorwaarden voor het huwelijk worden voor elke echtgenoot beheerst door het recht van de Staat waarvan hij/zij de nationaliteit heeft op het ogenblik van het huwelijk (artikel 46 WIPR). Voor verzoeker is dit overeenkomstig het Ethiopische recht en voor verzoekster is dit – gelet op de Belgische nationaliteit van verzoekster – overeenkomstig het Belgische recht. Artikel 147 Burgerlijk Wetboek vindt dus wel toepassing.

Er kan aan de hand van de elementen die door verzoekers en door het Openbaar Ministerie worden aangehaald, worden besloten:

- dat verzoekster traditioneel gehuwd is te [...] (Ethiopië) in 2004 (op 29.6.1996 volgens de Ethiopische kalender) met [...],
- dat zij hem het laatst zag in 2006 (op 20.11.1998 volgens de Ethiopische kalender),
- dat ze samen een dochter hebben, [...], geboren op [...] 2007 (op 17.8.1999 volgens de Ethiopische kalender),
- dat de dochter van verzoekster, wanneer verzoekster in 2010 naar België is gekomen, aanvankelijk in Ethiopië is gebleven,
- dat de dochter van verzoekster een visum verkreeg om naar België te komen zonder ouderlijke toestemming van de vader,
- dat de dochter van verzoekster sinds 15 maart 2012 ingeschreven is in het bevolkingsregister op het adres van verzoekster.

Er is geen betwisting dat de heer [...] de juridische vader is van [...]. Er is evenmin betwisting dat verzoekster traditioneel gehuwd is met de heer [...].

1. Het huwelijk van verzoekster met [...] is een rechtsgeldig huwelijk naar Ethiopisch recht en heeft rechtgevolgen.

Overeenkomstig artikel 1, 2°, artikel 4 en artikel 27 van de Ethiopisch familiewet nummer 2013/2000 van 4 juli 2000, is een traditioneel huwelijk in Ethiopië een rechtsgeldige huwelijksvorm.

Artikel 28, 3° van de Ethiopisch familiewet bepaalt dat elk huwelijk (ongeacht of het een burgerlijk huwelijk, een religieus huwelijk dan wel een traditioneel huwelijk betreft) rechtgevolgen heeft vanaf het ogenblik waarop het is gesloten en dus niet vanaf het ogenblik van de registratie. Het weze trouwens opgemerkt dat het huwelijk van verzoekers van 30 augustus 2015 ook slechts werd geregistreerd op 9 maart 2017.

Artikel 40 van de Ethiopisch familiewet bepaalt dat elk huwelijk, ongeacht de vorm waarin het werd gesloten (civiel, religieus of traditioneel), dezelfde rechtsgevolgen teweegbrengt.

2. Geen bewijs van ontbinding van het rechtsgeldig gesloten huwelijk van verzoekster met [...].

Verzoekster legt geen bewijs voor van ontbinding van het huwelijk met [...]. Nochtans had zij hiertoe de mogelijkheid nu zij stelt dat zij, sinds zij de Belgische nationaliteit heeft verkregen, reeds driemaal is afgereisd naar Ethiopië. Verzoekster verklaarde dat zij niet wist waar de heer [...] zich momenteel bevindt. Overeenkomstig artikel 75 van de Ethiopische familiewet kan het huwelijk ook ontbonden worden door een afwezigheidsverklaring.

Het door verzoekers neergelegde stuk 6 (een document in een voor de rechtbank onbekende taal en een document in het Engels afkomstig van Stadium Translation Service gedateerd 21 juni 2018) is geen bewijs van ongehuwde staat van verzoekster per 30 augustus 2015.

Bovendien blijkt uit de voorgelegde huwelijksakte dat het uniek identificatienummer van de geboorteregistratie van verzoekster niet werd ingevuld (hoewel verzoekster wel degelijk is geboren in Ethiopië en zij bij haar asielaanvraag een Ethiopische identiteitskaart voorlegde). Er werd ook enkel melding gemaakt van de Belgische nationaliteit van verzoekster en niet van de geboorteplaats van verzoekster (hoewel deze vermelding is voorgeschreven door artikel 30 van de Ethiopisch familiewet). De vraag kan aldus gesteld worden aan de hand van welke gegevens de ambtenaar van de burgerlijke stand de ongehuwde staat van verzoekster heeft gecontroleerd. Bovendien stelt verzoekster zelf dat zij haar huwelijk met [...] niet heeft laten registreren – haar huwelijk met verzoeker werd ook slechts anderhalf jaar na de huwelijksvoltrekking geregistreerd – zodat de al dan niet ongehuwde staat niet kan worden vastgesteld.

Het enkele feit dat ook artikel 33 van de Ethiopisch familiewet bigamie sanctioneert, bewijst dus niet dat er geen sprake zou kunnen zijn van bigamie.

3. Verder wordt niet betwist dat de heer de juridische vader is van [...]. Verzoekster had de geboorteakte van [...] kunnen voorleggen (artikel 154 Ethiopische familiewet) op basis waarvan mogelijks zou kunnen worden opgemaakt op welke basis de vaderlijke afstamming werd vastgelegd (huwelijks of buitenhuwelijks).

Gelet op de gehuwde staat van verzoekster, kon zij niet huwen met verzoeker. Verzoekster voldeed niet aan de huwelijksvoorwaarden voorgeschreven door artikel 147 Burgerlijk Wetboek. De vordering van verzoekers tot erkenning van hun huwelijk/huwelijksakte is ongegrond.

De gerechtskosten blijven ten laste van verzoekers.

OM DEZE REDENEN

DE FAMILIERECHTBANK, KAMER B.27,

Gelet op artikel 2 en volgende van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken.

Rechtsprekend in eerste aanleg waarbij het Openbaar Ministerie, bij monde van mevrouw Grace Van Beselaere, eerste substituut-procureur des Konings werd gehoord in haar mondelinge advies ter zitting van 16 november 2018.

Verklaart de vordering van verzoeker ontvankelijk doch wijst deze af als ongegrond.

Laat de kosten van deze eenzijdige procedure ten laste van verzoeker.

Aldus gewezen en uitgesproken in raadkamer in het gerechtsgebouw te Brugge op achttien januari tweeduizend negentien.

Aanwezig zijn:

An Bekkers, alleenrechtsprekend rechter
Daphne Hendrycks, toegevoegd griffier.